

Sygn. akt I C 1156/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Przemyślu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marcin Dudzik
Protokolant:	sekr. sądowy Renata Mieleszko - Łaba

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 grudnia 2015 r. w P.

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko M. B.

o zapłatę

oddala powództwo

Sygn. akt I C 1156/15

Uzasadnienie wyroku z dnia 4 grudnia 2015r.

Pozwem z dnia 23 czerwca 2015r. powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej M. B. kwoty 20 000 zł z odsetkami wg zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego od dnia 16 grudnia 2011r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu w kwocie 3 417 zł według sporządzonego spisu kosztów.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że w dniu 14 stycznia 2010r. (...) Bank (...) S.A. zawarła z pozwaną M. B. umowę kredytu gotówkowego. W dniu 7 czerwca 2011r. bank wystawił przeciwko pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny, na podstawie którego wszczęte zostało wobec pozwanej postępowanie egzekucyjne, które zostało umorzone postanowieniem komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wołominie w dniu 18 stycznia 2012r.

(...) Bank (...) S.A. w dniu 9 grudnia 2011r. zawarł umowę cesji ze stroną powodową na podstawie której zbył wierzytelność wobec pozwanej.

W dalszej części uzasadnienia naprowadzono, że powód dochodził od pozwanej części wierzytelności w kwocie 10 000 zł wraz z odsetkami umownymi i co do tej części wierzytelności został wydany nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Kwota dochodzona pozwem stanowi zaś dalszą część wierzytelności przysługującej wobec pozwanej. Końcowo dodano również, że w dniu 16 stycznia 2015r. skierowano przeciwko pozwanej wniosek o zawiązanie do próby ugodowej.

W dniu 17 lipca 2015r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Przemyślu orzekł nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

Powyższy nakaz został zaskarżony sprzeciwem przez pozwaną M. B..

Pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, w uzasadnieniu sprzeciwu wskazując jednak na okoliczności wskazujące na bezzasadność powództwa, a nie na przesłanki uzasadniające odrzucenie pozwu. W pierwszej kolejności podniosła, że umowa cesji wierzytelności nie zawiera jednego z elementów przedmiotowo istotnych, a mianowicie ceny nabycia oraz terminu przeniesienia przedmiotu umowy. Z ostrożności procesowej podniosła również zarzut przedawnienia.

W odpowiedzi na sprzeciw strona powodowa podtrzymała żądanie pozwu. Podniosła, że termin przeniesienia wierzytelności został określony w załączonym wyciągu z aneksu nr (...) do umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 9 grudnia 2011r. Przedmiot umowy zaś został określony w §3 wyciągu. Odnośnie do podania ceny nabycia wierzytelności, powód wskazał, że nie ujawniał tych danych ze względu na tajemnicę handlową.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia, powód naprowadził, iż poprzednik prawny wystawił sprzeciwko pozwanej w dniu 7 czerwca 2011r. bankowy tytuł egzekucyjny, na podstawie którego prowadzone było sprzeciwko pozwanej postępowanie egzekucyjne, które zostało umorzone postanowieniem z dnia 18 stycznia 2012r. W związku z powyższym powód nabył wierzytelność oraz roszczenia, których bieg przedawnienia spoczywał do dnia 18 stycznia 2012r. Niezależnie od powyższego w dniu 22 października 2012r. powód skierował sprzeciwko pozwanej pozew na kwotę 10 000 zł, w następstwie czego w dniu 30 października 2012r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał sprzeciwko pozwanej nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Ostatecznie powód wskazał, że w dniu 16 stycznia 2015r. skierował sprzeciwko pozwanej wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, która to czynność podjęta była przed upływem trzech lat od umorzenia sprzeciwko pozwanej egzekucji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 stycznia 2010r. pozwana M. B. zawarła z (...) Bank (...) S.A. w W. umowę kredytu gotówkowego.

Nie wywiązywanie się przez pozwaną z zobowiązań kredytowych, spowodowało, iż bank w dniu 7 czerwca 2011r. wystawił sprzeciwko pozwanej bankowy tytuł egzekucyjny, który po zaopatrzeniu w sądową klauzulę wykonalności, stanowił podstawę, złożonego w dniu 11 października 2011r. wniosku o wszczęcie egzekucji wobec pozwanej.

Prowadzone przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wołominie postępowanie egzekucyjne, zostało przez organ ten umorzone na wniosek wierzyciela postanowieniem z dnia 18 stycznia 2012r.

/umowa kredytu gotówkowego z 14.01.2010r. k. 6-11, kserokopia bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 07.06.2011r. k. 12, kserokopia wniosku o wszczęcie egzekucji k. 13, postanowienie komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego k. 14/

W dniu 9 grudnia 2011r. (...) Bank (...) S.A. zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności obejmującej min. wierzytelność przysługującą zbywcy wobec pozwanej. Powód wezwaniem z dnia 18 stycznia 2012r. wezwał pozwaną do spłaty długu w łącznej wysokości 180 222, 34 zł. W dniu 22 października 2012r. skierował zaś sprzeciwko pozwanej pozew do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie o zapłatę części wierzytelności w kwocie 10 000 zł. W następstwie złożonego pozwu. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał w dniu 30 października 2012r. nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, który postanowieniem z dnia 7 grudnia 2012r. został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

W dniu 16 stycznia 2015r. powód skierował do Sądu Rejonowego w Przemyślu wniosek o zawezwanie do próby ugodowej pozwaną M. B..

/umowa cesji wierzytelności z 09.12.2011 k. 40-42, kserokopia pozwu z 22.10.2012r. k. 19-21, nakaz zapłaty z dnia 30.10.2012r. VI Nc-e (...) k. 22, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności k. 24, wniosek o zawezwanie do próby ugodowej wraz z dowodem wysłania do Sądu k. 25-28/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej powołane dowody.

Treść powyższych dowodów, stanowiących dokumenty prywatne nie budziła jakichkolwiek wątpliwości od strony formalnej. Niektóre dowody stanowiące kserokopię dokumentów urzędowych zostały poświadczane za zgodność przez występującego w sprawie radcę prawnego, co przydało im także przymiot dokumentów prywatnych.

Okoliczności stwierdzone w dokumentach dotyczyły okoliczności w zasadzie niespornych pomiędzy stronami, co również wzmocniało ich walor dowodowy.

Sąd zważył co następuje:

Podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia dochodzonego przez powoda roszczenia, jak również bezsporny stan faktyczny sprawy czynił kwestią zasadniczą w przedmiotowym postępowaniu ustalenie czy zarzut ten był zasadny. Stwierdzenie to jest tym bardziej oczywiste, iż powód podniósł okoliczności, które w jego przekonaniu prowadziły do przerwy biegu przedawnienia.

Zgodnie z art. 117 §1 kodeksu cywilnego z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu, z kolei w myśl § 2 po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne.

Z treści przytoczonej regulacji wynika, że przedawnione roszczenie nie wygasa, tylko zmienia się w tzw. zobowiązanie niezupełne (naturalne), którego cechą jest niemożność jego przymusowej realizacji (S. Dmowski w: S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga pierwsza. Część ogólna. Warszawa 2005, s. 442). Procesowym następstwem skutecznego podniesienia zarzutu przedawnienia przez dłużnika będzie oddalenie przez organ orzekający powództwa wniesionego przez wierzyciela. Jeżeli jednak dłużnik nie podniósł zarzutu przedawnienia, to pomimo upływu terminu przedawnienia sąd uwzględni roszczenie wierzyciela (jeżeli oczywiście zachodzą pozostałe przesłanki do zasądzenia roszczenia).

Terminy przedawnienia roszczeń majątkowych zostały określone w art. 118 k.c., według którego jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Początek biegu przedawnienia zaś określony został w art. 120 §1 k.c. i powiązany z momentem wymagalności roszczenia, w przepisie tym określono, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W art. 123 k.c. przesądzono również, że bieg przedawnienia przerywa się: 1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia; 2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje; 3) przez wszczęcie mediacji. Po każdym zaś przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (art. 124 k.c.)

Zestawiając powyższe regulacje ze stanem faktycznym przedmiotowej sprawy, uznać należy, iż zgłoszony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia okazał się zasadny.

W pierwszej kolejności podkreślić trzeba, że roszczenie przysługujące poprzednikowi prawnemu powoda wobec pozwanej ulegało 3 letniemu terminowi przedawnienia, jako roszczenia związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej. W okresie biegu w/w terminu poprzednik prawny powoda podjął jednak czynności prowadzące do jego przerwania. Taką czynnością było złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu jako zmierzająca do zaspokojenia roszczenia (wyrok SA w Katowicach z dnia 07.05.2014r. I ACa 1215/13), do czasu zakończenia tego postępowania bieg przedawnienia uległ zawieszeniu. Tak więc bieg przedawnienia zaczął biec na nowo z momentem wydania postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi

egzekucyjnemu, w tym dniu bowiem zakończyło się postępowanie wywołane złożeniem wniosku o nadanie klauzuli wykonalności. Czynnością prowadzącą do przerwania biegu przedawnienia było również złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji komorniczej w dniu 11 października 2011r., była to bowiem czynność przedsięwzięta przed organem powołanym do egzekwowania roszczeń danego rodzaju (art. 123 §1 pkt 1) k.c.). Podjęcie takiej czynności powoduje zawieszenie biegu przedawnienia do czasu zakończenia postępowania egzekucyjnego, od którego to momentu bieg przedawnienia rozpoczyna bieg na nowo. W przedmiotowej sprawie postępowanie egzekucyjne zostało umorzone postanowieniem komornika z dnia 18 stycznia 2011r., moment więc uprawnomocnienia się przedmiotowego orzeczenia stanowił początkową datę ponownego biegu przedawnienia.

Powód z kolei w dniu 22 października 2012r. skierował przeciwko pozwanej powództwo co do części roszczenia w kwocie 10 000 zł, a w dniu 16 stycznia 2015r. wniosek o zawezwanie do próby ugodowej.

Gdyby więc podzielić argumentację powoda, czynności przedsięwzięte przez niego w dniu 22.10.2012r. – wniesienie pozwu o część roszczenia i 16.01.2015r. – zawezwanie do próby ugodowej co do całości roszczenia, spowodowały przerwę biegu przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, trzeba zauważyć, że zapatrywanie jakoby czynność ta przerwała bieg przedawnienia jako złożona przed upływem 3 lat od umorzenia egzekucji byłoby niewątpliwie słuszne gdyby powód był podmiotem inicjującym wszczęcie postępowanie egzekucyjnego wobec pozwanej M. B.. W przedmiotowej sprawie, inicjatorem tego postępowania był jednak inny podmiot, a mianowicie poprzednik prawny powoda (...) S.A. Zatem przerwanie biegu przedawnienia na skutek tej czynności odniosło skutek jedynie do podmiotu z wniosku którego postępowanie to zostało wszczęte. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało wyrażone zapatrywanie, iż do przerwania biegu przedawnienia nie wystarczy identyczność wierzytelności, niezbędna jest identyczność osób, na rzecz których/przeciwko którym dana czynność, obiektywnie zdolna do przerwania przedawnienia, została dokonana. Po umorzeniu postępowania egzekucyjnego, przedawnienie rozpoczęłoby bieg na nowo (art. 124 k.c.) jednak w tych samych granicach podmiotowych (wynikających z tytułu wykonawczego), co wynika z istoty przedawnienia. Brak więc podstaw do twierdzenia, że skutek rozpoczęcia biegu przedawnienia na nowo po umorzeniu postępowania egzekucyjnego może odnosić się do sytuacji gdy uprawnionym do wszczęcia ponownej egzekucji jest już inny niż wymieniony w pierwotnym tytule wykonawczym wierzyciel (wyrok SN z 19.11.2014r. II CSK 196/14).

W uzasadnieniu powołanego judykatu trafnie zaakcentowano, że przedawnienie jest instytucją prawa materialnego, choć podniesienie zarzutu przedawnienia odbywa się poprzez czynność procesową. Przyjęcie takiego zapatrywania nakazuje uznać, iż przedawnienie może odnieść zasadniczo skutek tylko pomiędzy podmiotami materialnie zobowiązanymi/uprawnionymi. W związku z tym przyjmuje się, że nabywca wierzytelności, który przez umowę przelewu uzyskuje przecież jedynie prawo do wierzytelności objętej dotychczasowym tytułem wykonawczym, a nie uprawnienie do kontynuowania wszczętego wcześniej przez inny podmiot postępowania, powinien po uzyskaniu na swoją rzecz klauzuli wykonalności, wszcząć nowe postępowanie egzekucyjne.

W opinii Sądu w stanie faktycznym sprawy, określenie podmiotów materialnie zobowiązanych i uprawnionych nastąpiło w tytule wykonawczym, stanowiącym zaopatrzone w sądową klauzulę wykonalności bankowy tytuł egzekucyjny. Późniejsze czynności takie jak wniosek o wszczęcie egzekucji mogły odnieść skutek w postaci przerwy biegu przedawnienia tylko wobec wierzyciela oznaczonego w tym tytule tj. wobec (...) a nie wobec nabywcy wierzytelności oznaczonej w tytule tj. wobec powoda. Tym samym najpóźniej w dniu nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu tj. przed 11 października 2011r. (data złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji) rozpoczął się bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego w tytule wykonawczym. Powód tymczasem złożył wniosek o zawezwanie do próby ugodowej w dniu 16 stycznia 2015r. tj. po upływie 3 letniego terminu przedawnienia. Niezależnie od powyższego, trzeba wyraźnie podkreślić, że umorzenie postępowania egzekucyjnego nastąpiło na wniosek wierzyciela, a w takim wypadku i tak zniweczone zostają skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji (uchwała SN z 19.02.2015r. III CZP 103/14).

Czynnością podjętą w okresie biegu terminu przedawnienia, która niewątpliwie doprowadziła do jego przerwania było złożenie pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym, w dniu 22 października 2012r. Nie sposób jednak nie spostrzec, że czynność ta podjęta została jedynie w stosunku do części przysługującego powodowi roszczenia. Przerwanie biegu przedawnienia następuje zaś w granicach żądania pozwu. Jeżeli więc powód dochodzi pozvem części roszczenia, a dochodzenie dalszej części zastrzega sobie oddzielnie, to wniesienie pozwu nie przerywa biegu przedawnienia co do tej części roszczenia, która nie jest objęta pozvem (W. Bryl w: Kodeks cywilny. Komentarz T. I, Warszawa 1972, s. 291-292, M. Pyziak- Szafnicka w: P. Księżak (red.). Kodeks cywilny. Komentarz do art. 123, LEX). Zatem w części przekraczającej kwotę 10 000 zł, wniesienie pozwu nie doprowadziło do przerwania biegu przedawnienia.

Reasumując powyższe uwagi, uznać należy, iż podniesiony przez pozwaną M. B. zarzut przedawnienia okazał się zasadny, co tym samym stanowiło przyczynę oddalenia powództwa.